

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 817/2568

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุดโจทก์ นาย ท.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 27, ป.วิ.อ. มาตรา 15, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีอาญาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 3, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 4, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 7, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 8, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 15, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 26, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 66, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 76, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 100/1, พ.ร.บ.ยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 102, พ.ร.บ.วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2559 มาตรา 2, พ.ร.บ.วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2559 มาตรา 3, พ.ร.บ.วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2559 มาตรา 4, พ.ร.บ.วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2559 มาตรา 6, พ.ร.บ.วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2559 มาตรา 7, พ.ร.บ.วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2559 มาตรา 88, พ.ร.บ.วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2559 มาตรา 140, พ.ร.บ.วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2559 มาตรา 157, พ.ร.บ.วัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2559 มาตรา 168, ป.อ. มาตรา 32, ป.อ. มาตรา 33, ป.อ. มาตรา 91, ป.วิ.พ. มาตรา 11

ย่อ / หลักกฎหมาย

การเพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้นั้นต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของ ป.วิ.พ. มาตรา 27 ประกอบ ป.วิ.อ. มาตรา 15 และ พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีอาญาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 3 กล่าวคือ ต้องเป็นกรณีที่มีได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่ง ป.วิ.พ. ในข้อที่มุ่งหมายให้เป็นไปด้วยความยุติธรรมในการพิจารณาคดี เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อมีคู่ความฝ่ายที่เสียหายเนื่องจากการที่ไม่ได้ปฏิบัติเช่นนั้นยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนการพิจารณาที่ผิดระเบียบนั้นเสียทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่ศาลเห็นสมควร คดีนี้ข้อเท็จจริงได้ความว่า จำเลยได้แต่งตั้ง ว. เป็นทนายความของตนไว้ล่วงหน้าเป็นเวลาถึง 8 เดือนเศษ แต่เพิ่งมายื่นคำร้องขอถอน ว. ออกจากการเป็นทนายความก่อนถึงวันนัดสืบพยานโจทก์เพียง 1 วัน พร้อมกับขอเลื่อนคดีออกไปเพื่อจะแต่งตั้งทนายความคนใหม่เข้ามาแทน ทั้งที่ศาลชั้นต้นได้กำชับไว้ล่วงหน้าแล้วว่า จะทำการพิจารณาคดีติดต่อกัน การขอถอนทนายความอย่างกระชั้นชิดเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าจำเลยไม่ใส่ใจที่จะปฏิบัติตามคำสั่งของศาล มีลักษณะเป็นการประวิงคดีให้ล่าช้าโดยไม่มีเหตุสมควร ประกอบกับในวันนัดสืบพยานดังกล่าวมีพยานโจทก์มาศาลพร้อมแล้วถึง 3 ปาก การที่ศาลชั้นต้นแต่งตั้งให้ น. ทนายขอแรงประจำศาลชั้นต้นซึ่งได้รับอนุญาตให้ว่าความตั้งแต่ปี 2544 มีประสบการณ์สูง ทำหน้าที่แตกต่างให้จำเลย โดยศาลชั้นต้นได้สรุปข้อเท็จจริงในคดีให้ น. ทราบตามสมควรแล้ว และ น. ได้ทำหน้าที่ถามค้านพยานโจทก์ครบทั้ง 3 ปาก ถือว่าศาลชั้นต้นได้ให้โอกาสจำเลยต่อสู้คดีอย่างเต็มที่แล้ว ประกอบกับข้อเท็จจริงได้ความว่าจำเลยเองจบการศึกษาระดับปริญญาตรีคณะนิติศาสตร์ ย่อมทราบขั้นตอนการดำเนินคดีของศาลตามสมควร และรู้ข้อเท็จจริงในคดีมาตั้งแต่ต้น ในระหว่างพิจารณาจำเลยสามารถให้ข้อมูลในทางคดีเพื่อให้ น. ใช้ประกอบในการถามพยานโจทก์ได้อย่างเต็มที่อยู่แล้ว นอกจากนี้ในวันนัดสืบพยานจำเลย หลังจากจำเลยอ้างตนเองเข้าเบิกความเป็นพยานแล้วขอเลื่อนคดีไปสืบพยานบุคคลต่ออีก 2 นัด ศาลชั้นต้นก็ยังให้โอกาสจำเลยตามขอ โดยในการสืบพยานจำเลยนัดสุดท้ายจำเลยได้แต่งตั้ง พ. เป็นทนายความเข้ามาซักถามพยานร่วมกับ น. เพิ่มเติมอีกด้วย

แสดงให้เห็นว่าศาลชั้นต้นได้ให้โอกาสจำเลยในการต่อสู้คดีอย่างเต็มที่แล้วไม่ได้มีอคติดังที่จำเลยกล่าวอ้าง จากพฤติการณ์ดังที่กล่าวมาการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นจึงไม่ถือว่าเป็นการผิดระเบียบ และไม่กระทบต่อความยุติธรรมแต่อย่างใด กรณีไม่มีเหตุที่จะเพิกถอนกระบวนการพิจารณาดังกล่าว อีกทั้งข้อเท็จจริงยังปรากฏว่าก่อนมีคำสั่งในเรื่องนี้ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนได้พิจารณารองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นซึ่งมีอาวุโสสูงสุด แทนอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นซึ่งติดราชการอื่นแล้ว จึงไม่เป็นกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบเช่นกัน

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากโจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มาตรา 4, 7, 8, 15, 26, 66, 76, 100/1, 102 พระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2559 มาตรา 2, 3, 4, 6, 7, 88, 140, 157, 168 ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 32, 33, 91 จำเลยให้การปฏิเสธ ระหว่างพิจารณาของศาลชั้นต้น ก่อนสืบพยานโจทก์ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2561 จำเลยยื่นคำร้องขอถอนนายวศินออกจากการเป็นทนายความของจำเลย ศาลชั้นต้นอนุญาต และมีคำสั่งตั้งนายนิพนธ์ ทนายขอแรงเป็นทนายความจำเลย ต่อมาวันที่ 31 กรกฎาคม 2561 ซึ่งเป็นวันนัดสืบพยานจำเลยนัดแรก จำเลยยื่นคำร้องคัดค้านผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนและองค์คณะผู้พิพากษา ขอให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณาการสืบพยานโจทก์และขอเลื่อนการพิจารณาคดี ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ยกคำร้อง จำเลยอุทธรณ์คำสั่ง ศาลอุทธรณ์แผนกคดียาเสพติดพิพากษายืน จำเลยฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดียาเสพติดวินิจฉัยว่า ในชั้นนี้มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลย ว่า ศาลชั้นต้นดำเนินกระบวนการพิจารณาผิดระเบียบและมีเหตุสมควรที่จะต้องเพิกถอนหรือไม่ เห็นว่า การเพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบในคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดได้นั้น ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 27 ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 3 กล่าวคือ ต้องเป็นกรณีที่มิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในข้อที่มุ่งหมายให้เป็นไปด้วยความยุติธรรมในการพิจารณาคดี เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อมีคู่ความฝ่ายที่เสียหายเนื่องจากการที่มิได้ปฏิบัติเช่นนั้นยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้อง ให้ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้เพิกถอนการพิจารณาที่ผิดระเบียบนั้นเสียทั้งหมดหรือบางส่วน ตามที่ศาลเห็นสมควร สำหรับคดีนี้ข้อเท็จจริงได้ความว่า หลังจากพนักงานอัยการยื่นฟ้องจำเลยแล้วเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2560 ศาลชั้นต้นสอบถามจำเลยเรื่องทนายความ จำเลยแถลงว่าจะตั้งทนายความเอง ศาลชั้นต้นจึงนัดพร้อมเพื่อประชุมคดี สอบคำให้การจำเลย ตรวจพยานหลักฐาน และกำหนดวันนัดสืบพยานในวันที่ 20 พฤศจิกายน 2560 เมื่อถึงวันนัด จำเลยก็แต่งตั้งนายวศินเข้าทำหน้าที่เป็นทนายความ โดยโจทก์ขอสืบพยานบุคคล 3 ปาก ส่วนจำเลยขอสืบพยานบุคคล 2 ปาก ศาลชั้นต้นจึงให้นัดสืบพยานโจทก์ในวันที่ 26 กรกฎาคม 2561 และนัดสืบพยานจำเลยในวันที่ 31 กรกฎาคม 2561 โดยกำชับไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณาอย่างชัดเจนว่า ศาลจะพิจารณาคดีติดต่อกัน เมื่อสืบพยานโจทก์เสร็จแล้วจะสืบพยานจำเลยต่อทันที ซึ่งจำเลยและนายวศินลงลายมือชื่อรับทราบไว้ในรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลแล้ว แต่เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2561 ก่อนถึงนัดสืบพยานโจทก์เพียง 1 วัน จำเลยยื่นคำร้องขอถอนนายวศินออกจากการเป็นทนายความ อ้างเหตุว่ามีความคิดเห็นไม่ตรงกัน โดยจำเลยจะแต่งตั้งทนายความคนใหม่เข้ามาแทน พร้อมแถลงขอเลื่อนคดีออกไปก่อน ดังนี้ จะเห็นได้ว่าจำเลยได้

แต่งตั้งนายคินเป็นทนายความของตนไว้ล่วงหน้าเป็นเวลาถึง 8 เดือนเศษ แต่เพ็งมายื่นคำร้องขอถอนนายคินออกจากการเป็นทนายความก่อนถึงวันนัดสืบพยานโจทก์เพียง 1 วัน พร้อมกับขอเลื่อนคดีออกไปเพื่อจะแต่งตั้งทนายความคนใหม่เข้ามาแทน ทั้งที่ศาลชั้นต้นได้กำชับไว้ล่วงหน้าแล้วว่า จะทำการพิจารณาคดีติดต่อกัน การขอถอนทนายความอย่างกระชั้นชิดเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่าจำเลยไม่ใส่ใจที่จะปฏิบัติตามคำสั่งของศาล มีลักษณะเป็นการประวิงคดีให้ล่าช้าโดยไม่มีเหตุสมควร ประกอบกับในวันนัดสืบพยานดังกล่าวมีพยานโจทก์มาศาลพร้อมแล้วถึง 3 ปาก การที่ศาลชั้นต้นแต่งตั้งให้นายนิพนธ์ทนายขอแรงประจำศาลชั้นต้น ซึ่งได้รับอนุญาตให้ว่าความมาตั้งแต่ปี 2544 มีประสบการณ์สูง ทำหน้าที่แตกต่างกันให้จำเลย โดยศาลชั้นต้นได้สรุปข้อเท็จจริงในคดีให้นายนิพนธ์ทราบตามสมควรแล้ว และนายนิพนธ์ได้ทำหน้าที่ถามค้านพยานโจทก์ครบทั้ง 3 ปาก ถือว่าศาลชั้นต้นได้ให้โอกาสจำเลยต่อสู้คดีอย่างเต็มที่แล้ว ประกอบกับข้อเท็จจริงได้ความว่าจำเลยเองจบการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะนิติศาสตร์ ย่อมทราบขั้นตอนการดำเนินคดีของศาลตามสมควร และรู้ข้อเท็จจริงในคดีมาตั้งแต่ต้น ในระหว่างพิจารณาจำเลยสามารถให้ข้อมูลในทางคดีเพื่อให้นายนิพนธ์ใช้ประกอบในการถามค้านพยานโจทก์ได้อย่างเต็มที่อยู่แล้ว นอกจากนี้เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2561 หลังจากจำเลยอ้างตนเองเข้าเบิกความเป็นพยานแล้ว ขอเลื่อนคดีไปสืบพยานบุคคลต่ออีก 2 นัด นอกเหนือจากที่ตกลงกำหนดไว้เดิม แม้โจทก์คัดค้าน ศาลชั้นต้นก็ยังให้โอกาสจำเลยตามขอ โดยในการสืบพยานจำเลยนัดสุดท้ายจำเลยได้แต่งตั้งนายไพบูลย์เป็นทนายความเข้ามาซักถามพยานร่วมกับนายนิพนธ์เพิ่มเติมอีกด้วย แสดงให้เห็นว่าศาลชั้นต้นได้ให้โอกาสจำเลยในการต่อสู้คดีอย่างเต็มที่แล้ว มิได้มีอคติตั้งที่จำเลยกล่าวอ้าง เฉพาะอย่างยิ่งในชั้นฎีกาจำเลยเองก็ยอมรับว่า ตามวันเวลาเกิดเหตุเจ้าพนักงานตำรวจยึดยาเสพติดให้โทษและวัตถุออกฤทธิ์ของกลางได้จากความครอบครองของจำเลยจริง คงฎีกาโต้แย้งเฉพาะการพิพากษาปรับบทลงโทษของศาลอุทธรณ์เท่านั้น จากพฤติการณ์ดังกล่าวมาการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นจึงไม่ถือว่าเป็นการผิดระเบียบ และไม่กระทบต่อความยุติธรรมแต่อย่างใด กรณีไม่มีเหตุที่จะเพิกถอนกระบวนการพิจารณาดังกล่าว ส่วนที่จำเลยยื่นคำร้องคัดค้านผู้พิพากษาและองค์คณะในการปฏิบัติหน้าที่ ก็ปรากฏว่าไม่เข้าเหตุในการคัดค้านผู้พิพากษาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 11 ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 15 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีอาญาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 3 แต่อย่างใด กรณีจึงไม่จำเป็นที่จะต้องไต่สวนก่อน อีกทั้งข้อเท็จจริงยังปรากฏว่าก่อนมีคำสั่งในเรื่องนี้ ผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนได้ปรึกษารองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นซึ่งมีอาวุโสสูงสุด แทนอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นซึ่งติดราชการอื่นแล้ว และรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นซึ่งมีอาวุโสสูงสุดได้ให้ความเห็นชอบ โดยลงลายมือชื่อไว้ที่หน้าปกสำนวนเป็นหลักฐานอย่างชัดเจน จึงไม่เป็นกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบเช่นกัน ส่วนฎีกาข้ออื่นของจำเลยเป็นเพียงรายละเอียดปลีกย่อยไม่จำต้องวินิจฉัย เพราะไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลงไป ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

องค์คณะ

พิชัย เพ็งผ่อง · ณรงค์ กลั่นวารินทร์ · ไตรรัตน์ แก้วศรีนวล

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/817/2568>